

Szerkesztőség iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések
és a lap szétküldésére vonatkozó
felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájfer Lajos.

Hirdetési árak:

Egész évre ——— 12 »
Félévre ——— 6 »
Negyedévre ——— 3 »
Egy óra ——— 1 »
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés-
irodáknál.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybecskerek, 1898.

XXVII. évfolyam, 107. szám.

Szerda, május 11.

A hitelszövetkezetek.

Nagybecskerek, május 11.

Minden parlamentáris retortában, szak-
tanácskozási tanácsban, miniszteri bürokrában,
pártkörökben és a képviselőház bizottsá-
gaiban való előzetes beható tanácskozás
után végre a képviselőházban is tárgya-
lás alá vették a hitelszövetkezetekről szóló
törvényjavaslatot és ha a jelek nem csal-
nak, beható és a tárgy fontosságának
megfelelő vita fejlődik. Az egyes pártok
álláspontja a klubhatározatokban eléggé
meg van jelölve s alig szorul bővebb
parlamentari magyarázatra. A néppárt álta-
lánososságban is elveti a javaslatot. E ha-
tározat indokolása elmaradt ugyan, de
hát senki sem kíváncsi azokra a semmis
irányításokra, melyekkel ez a fekete párt
egy előrehaladó, szabadelvű javaslat ellen
küzdödni készült.

A többi pártok a részletes tárgyalás
alapjait általánososságban elfogadták a javas-
latot. A függetlenségi párt elfogadta azon
aggályok dacára, melyek a javaslat ellen
hallatszottak s melyek abban kulmináltak,
hogy az a kormány hatalmát és a választó-
tökre való befolyását nagyban növelni
fogja. Az áldások elől, melyeket a javas-
lat a kisiparosokra és kisgazdákra nézve
magában foglal, nem zárkozhatott el a
párt s főleg e tekintetek diktálták hatá-
rozatát.

A nemzeti párt fenntartotta magának,
hogy a részletes vita folyamán számos
módosítást hozzon javaslatba, de általános-
ságban elfogadja a javaslatot a részletes
vita alapjait.

A szabadelvű párt legújabb tanács-
kozásában elfogadta a javaslatot, de egyes
szónokok állást foglaltak a javaslat némely
intézkedései ellen és e tényből a beava-
tottak azt a következtetést akarják levonni,
hogy Bánffy báró miniszterelnök fel-
fogná vetni a pártkérdést. Ez azt jelenti,
hogy a javaslat néhány paragrafusára, ne-
vezetesen a 23-ik, a párt kebelében el-
lenzésbe ütközik és báró Bánffynak

az lenne a szándéka, hogy ezekre az
ellenzőkre a pártkérdés felvetésével gya-
korol bizonyos nyomást.

Ezek az irányzatos természetű híres-
telések nélkülöznek minden alapot és a
szóban levő javaslatban nincs egy olyan
rendelkezés sem, amely miatt a minisz-
terelnök a jelen komoly helyzetben in-
dítatva érezné magát a pártkérdés felve-
tésére. Véleményeltérések egyáltalán csak
a korlátolt vagy korlátlan felelősség kér-
désénél fordulhatnak elő és tényleg itt
térnek el egymástól leginkább a szakér-
tők véleményei. Mennyire terjedjen a
szövetkezeti tagok szavatossága?

Vannak szövetkezetek, melyeknél a
szavatosság a részjegyek kétszeres magas-
ságáig terjed; vannak ismét kevésbé
korlátolt szavatossággal. Németországban
azok a szövetkezetek élvezik a legnagyobb
bizalmat és majdnem korlátlan hitelt,
melyek a korlátlan szavatosság alapján
állnak. Ezek anyagilag a legnagyobb
biztonságot és erkölcsileg a legteljesebb
kezelést nyújtják. Az ilyen szövet-
kezetekben nincs könnyelmű hitelezés,
sem megbízhatatlan kezelés. A magyar hi-
telszövetkezetek részére tízszeres és ötszö-
rös szavatosságot terveznek. A nagyobb
szavatosság barátai az intézetet minden
veszélytől meg akarják óvni, állandó hi-
telt akarnak az iparosok és gazdák szá-
mára; míg a korlátoltabb szavatosság hívei
a hitel könnyebb igénybe vehetőségét akar-
ják biztosítani. A kormány itt egy nagy
közgazdasági becses bíró, maradandó
intézményt teremt, melyet milliókkal tá-
mogat az állampénztárból. Meg vagyunk
győződve, hogy sikerülni fog e kérdésben
megtalálni a kibontakozás útját a kor-
mány által megjelölt irányban. Elvi jelen-
tőségű eltérések nem léteznek, mellékes
kérdéseknek meg nem kell nagy fontossá-
got tulajdonítani és kéréletetni egy tör-
vény létrejöttét, mely áldás lesz az egész
országnak.

Budapest, május 10.
Szerdán, folyó hó 11-én nyitja meg a
király ünnepélyesen Budapesten a delegációkat
trónbeszéddel és pedig előbb az osztrák dele-
gációt fogadja, azután a magyar delegáció tag-
jai jelennek meg ő Felsége előtt. Es alkalom-
mal hosszabb ideig fog magyar székvarosában
tartózkodni a király és ezalatt meggyőződést
szerez magának, hogy itt nyoma sincs oly silít
állapotnak, mint a monarchia másik államában.
Itt kivétel nélkül egyetértünk a királylyal, aki-
nek első gondja a monarchia nagyhatalmi állá-
sának biztosítása. Ennek a királyi törekvésnek
Magyarország feltétlenül szolgálatába áll és ezért
hajlandó a szükséges és eléggé indokolt áldo-
zatokat hozni. Es ha az ország áldozatkészségé-
vel szemben ezuttal kivételes követelések emel-
tetnek is, azért nem szenved kétséget, hogy
azokat minden irányban bölcsen megfontolták s
hogy azok oly indokoltak, hogy nehezen fog
ellentük a tagadásnak egy szava is emel-
kedni.

Veszprémmegye új főispánja. A hivatalos
lap mai száma közli a királynak május 3-dikán
Kissingerben kelt kéziratát, a mely Eszter-
ház y Móríc grófot, Veszprémmegye főispánját
szolgálatának elismerése mellett saját kérelmére
fölminti állásától s utódjául Fenyvessy
Ferenc dr. országgyűlési képviselőt nevezi ki.

HIREK.

Tájékoztató.

Május 15. Jegyzők gyűlése.
Május 15. Tiszti szék.
Május 15. Kerékpárverseny Nagybecskereken.
Május 16. Tavasz közgyűlés.
A villamos világítással ellátott gőzfűtő reggeli 6 órá-
tól nyitva van: nők részére kedden és pénteken délután
5 óráig; ugyanezen napokon urak részére este 6-8 óráig.

— Személyi hír. Rónay Jenő főispán
ma este hivatalos ügyekben Páncsovára utazik.

— Inségmunkák. Báró Daniel Ernő
kereskedelmiügyi miniszter a torontáli inség-
munkákra újabb 15.000 forintot utalványozott
s így ez a célra juttatott összeg immár 90.000
forint.

— Kinevezés. Ő Felsége az igazságügyi-
miniszter előterjesztésére Boros Ferencot, a
szegedi ítélőtáblánál alkalmazott aljegyzőt a
n.-sz.-miklósi járásbíróhoz albiróvá nevezte ki.

A „TORONTÁL“ tárczaja.

Májusi álmok.

A kávéházban vetődünk haza. Az együnk
lázos a sok dohányfüsttől, a gallérunk gyü-
rött az izzadságtól. És — ugy érezzük, —
hogy ebben a prózai világban, a létért való
küzdésben úgy összegyűrődik még a lel-
künk is.

Valami elszomorítóan köznapias gondolat
motoszkál az agyunkban, mikor kilépünk a
nyikorgó szélfogó ajtón, de a mint arcunkra ömlik
virágos május szabad lehelete, eltűnik a közön-
séges gondolat, mint a harmat a virágról a nap-
sugár első tüzes csókjára.

Itt egy ablak alatt a cigány. Almosak már a
barna fiúk, csak a mámoros fajú muzsikáló le-
gény kurjongat nagy duhajszággal s ugyancsak
járja a táncot az utcakövezeten hozzá.

Igy messzebből nem hallatszik tisztán a
zene, csak a bőgős szakadozott ütemei rinak ki a
melódia chaoszából, hanem közelebből lágyan,
szeliden ölelkeznek össze a busongó magyar nótá
akkordjai.

Megállunk egy pár lépésnyire tőlük s bele-

bámulunk nagy gyönyörűséggel a csillag fé-
nyes éjszakába.

Es a szívünkbe belopja magát a májusi
éj költészete, már nem is olyan gyűrött a mi
lelkünk.

Hóféhér szüzi fekhelyén szunnyad a leány,
szövegőtte tarka-barka álomképeket a tavasz-
ról, virágtakadásról, a szív kikeletéről, mámoros
szerelemről, bimbóhasadásról.

A májusi éj varázsa ringatta álomba a
szép leány lelkét, az örkődik álma felett, el-
virraszt pihegő, bársorvos keblén, mely mohó
vággyal öleli magába a langyos levegőt. Az
ákvirágok illata ott kavarg a cigány-zenétől
reszkető májusi léghen, átható, üde illatot ter-
jesztenek, mely körüllegi a szerelmes, szendergő
szüzi nyoszolyát.

A cigány valami keringő melódiába fut át
a magyar nótáról... A leány selymes pillái
már az első akkordjánál megremegek s fél-
álomra ébred szerelmes szíve.

A lány ütemek elbarangolnak, szétfolynak
az illatos éjszakában, a szobában langyossá fűled
a levegő.

A leány ereiben megkavargatja a vért a
mámoros kábultság. Azután duhaj, szilaj nótát
kacag a cigányhegedű.

A leány takarója izzó melegét áraszt,
mintha apró manócskák támadnának a szürkü-
letben s azok is bohém kellemmel járnak a sebes
táncot, — ugy tetszik a szendergő előtt, hogy
a grotesk alakok táncra csábítják, kacéran in-
tegetve felé.

Küzd erőtlen, mámoros szempilláival, mig-
nem elővillan a hosszú selyem-pillák alól a
szép nagy, kerekre nyitott, fényes leányszemek.

A hold fénye keresztülzáródik az ablak-
függönyön.

Már meglehet különböztetni a sejtelmes
félhomályban az egyes tárgyak körvonalait.

A szép leány felemeli fejét s gömbölyü
telt habféhér karjaira fekteti. Tisztán kilehet
venni egy erőszakos, elkeveredett sóhajást az
ablak alatt.

A leány arcán részegítő mosoly villan
keresztül. Es már nem álom, ez való. Most
már tudja, ki küldi hosszú szerelmes üzenetét
május legelő búbájósan szép éjszakáján; ki-
ugrik az ágyból. Mikor meztelen lábcskái a
puha nyitott szőnyeg selymét érintik, édes,
gyönyörűséges borzongás hat át minden tag-
jain, valami kéjes vágy reszketteti meg. Ugy
tetszik, mintha fánék, pedig homlokát a meleg
láz pirja önti el.

— Magyar lelkész Romániában. Desseffy Sándor megyés püspök tudvalevőleg évről-évre magyar papot küld Romániába, hogy az elhagyott magyarok legalább évenként egyszer rövid ideig halljanak magyar szót. Dacára, hogy a csanádi egyházmegyében kevés a pap, a megyés püspök közelebb Dienes Hadrián mercyfalvi segédlelkéssz küldi ki Brailába állandó tartózkodásra.

— Erettségi vizsgálatok. A szegedi tanterülethez tartozó középiskolákban az írásbeli érettségi vizsgálatok f. évi május hó 16. és 27-ike között fognak lefolyni, a szóbeli érettségi vizsgálatok pedig következő sorrendben tartatnak meg: A szegedi főgymnáziumban június 1., 2., 3., 4. és 6-án; a szegedi főreáliskolában június 7. és 8-án; a ssabadkai főgymnáziumban június 10. és 11-én; a bajai főgymnáziumban június 13. és 14-én; a sombori főgymnáziumban június 16. és 17-én; az újvidéki főgymnáziumban június 20. és 21-én; a pancsovai főgymnáziumban június 23-án; végre a nagybecskereki főgymnáziumban június 24. és 25-én.

— A nagybecskereki kerékpár verseny. A hölgyek által felajánlott tiszteletdíjra még befolyt: Kokits A. F.-né gyűjtőívén: Weiserschan Laura, Keglovich H., Korényi Imréné, Bauer Teréz, Bauer Henrikné és Schwarz Mihályné 50—50 kr., Till Emma és Kokits Luna 1—1 frt. Klein Isidor né gyűjtőívén: dr. Hirschl Mór és Eisenstädter 1—1 frt., Jónász Bertalan, Halász Jenő, Erős Aladár, M. R., B. S. és Klein Gisella 50—50 kr. Hiller Lászlóné gyűjtőívén: Hiller Cecília, Hiller Lászlóné és Hiller Arnoldné 1—1 forint, Halászné 50 krajcárt, Reitter Oskárné gyűjtőívén: 1 forint. Halásznő Jenőné gyűjtőívén: Eisenstädter S. és társai 1 frt, Erős Aladár, Halásznő, Hiller László, Klein Isidor és Wehner György 50—50 kr., összesen 18 frt. — Felkérjük a gyűjtőív tulajdonosokat, hogy az izeket a gyűjtött pénzzel vagy a nélkül, legkésőbb f. hó 13-ig péntek d. u. 2 óráig Keresztes Aladár egyleti elnökhöz beküldeni sziveskedjenek. Tegnap megérkezett Ujvidékről Szávits Szvetolik, mult évről is jól ismert kerékpáros, ki a versenyre pályánkon már előre trainirozni akarja magát.

— Esküvő. Dr. Schlesinger Mór nagybecskereki ügyvéd tegnap tartotta esküvőjét Löwi Ignác nagybérlő leányával, Irma kisasszonnyal.

— A vásárok és a vasárnapi munkaszünet. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a következő leiratot intézte a kereskedelmi és iparkamarákhoz:

„Az országnak több vásártartó helysége terjesztett már elő hozzám arra irányuló kérelmet, engedjem meg, hogy az illető helység eddig valamely hétköznapon tartott országos vagy heti vásárát vasárnapra helyeshesse át. Ezen kérelem mindaddig nem volt teljesíthető, mert hivatali elődöm a vásárok ügyében 1892. évi augusztus hó 16-án 45.899. sz. alatt kibocsátott rendeletében a vasárnapi munkaszünetről szóló 1891. évi XIII. t. cz.-nek ezen a téren is lehetőleg érvényesítése érdekében úgy intézkedett, hogy új vásárok vagy vásár-áthelyesések vasárnapra azontul engedélyezhetők ne legyenek.

A fentemlített, gyakran megújuló kérelem támogatására azonban rendszerint több, figyelmet

Lassan, óvatosan, lábujjhegyen közelg az ablak felé, leányos, naiv félénkséggel. Szemei már egészen megasózták a derengő félhomályt s a mint tekintetével kutat, a hold fénye bágyadtan török meg a földig érő nagy tükröben. Már-már az ablakhoz ért, de hirtelen fordulattal visszatér.

A muzsika viharosan sug s kőbe-kőbe rekedt, borzít hang hallatszik. A leány még sem a hang után szalad, hanem a tükröhöz, mely hiun veti vissza a szemek fényét, gömbölyű hamvas vállát, karját.

A leány nem tud ellentállani a vágynak. Két oldalt mint régen megemeli utánoshatlan kecsceal gyöngye leplét, elfojtott nevetéssel bókol s ritmikusan lejtí végig a szűzi leány szobát.

Tánca mind gyorsabb gyorsabb lesz, a csáb egészen hatalmába ejti, mignem sziláló mellel, tikadt ajakkal, mámoros kimerültséggel omlik vissza ágyába.

Lassan, lassan belevész a muzsikaszó az éjszakába, kireng az utolsó akkord is; lassan, lassan lecsukódnak a leány selymes pillái.

Igy-igy álmodunk virágos, lombfakasztó május első mámoros éjszakáján, mikor belopia magát a mi szivünkbe az akácvirágtól, gyöngyvirág-illattól terhes tavasz bűbajos varázköltészet.

érdemő körülményt szoktak felhosni. Így pld. főlemlítik azt, hogy a földmivel, különösen tanyán lakó közönség a hétköznap vásárok látogatásában akadályosva van, hogy ennek következtében, eltekintve a közönség ome részének ebből származó hátrányosabb helyzetétől, ezen körülmény következtében a vásárok forgalma is csökken: hogy a vasárnapi vásározás mellett elesik a kisiparosnak is azon panassa, hogy a vásár mindig egy munkanaptól fosztja meg őket stb.

Mind ezek alapján elhatároztam, hogy a szóban lévő kérelmet — teljesíthetőségi tekintetében — közelebbi megfontolás tárgyává teszem és éppen azért felhívom a hamarát, tegyen hozzám ez ügyben kimerítő véleményes jelentést, kiterjesskedve abban, a közforgalom, a vásárló és eladó közönség érdeke mellett, a kereskedelmi és ipari alkalmazottaknak is közelebről érintett érdekére.

— Házassági jelentés. Dr. Falta Marcel folyó hó 22-én tartja egybekelését a szegedi ír. imaházban Deutsch Lipót vállalkozó leányával, Szerénával.

— Asatások az aradi vesztőhelyen. Aradról írják ezt az érdekes hirt: — A tizenhárom vértanu kivégzési helyén már régi a gyanu, hogy a vértanuk közül, akiknek sirjai ismeretlenek, az egyik ott van eltemetve. Mindaddig azonban se koporsóra, se csontokra nem akadtak és nem is volt semmi, ami ezt a gyanut erősítette volna.

— A napokban egy glogóváci sváb gazda bejött Aradra és azt jelentette Salacz Gyula polgármesternek, hogy a vesztőhelyen az emlékkőről nem messze egy gödör van, amelyiknek az alakja siréhoz hasonlít. Azt is főlemlítette, hogy a gödör körülbelül azon a helyen van, ahol — állítólag — a bitófák föl voltak állítva. A polgármester azonnal megbísta Virágh Lajos főmérnököt, hogy a gödört vizsgálja meg és asatásokat eszközöltesse. A főmérnök kiásatta a gödört, de nem akadt koporsóra vagy csontokra; a gödör valószínűleg süppedés következménye. Mindazonáltal — mivel tényleg nincs kizárva, hogy a vértanuk közül az egyik a vesztőhelyen van eltemetve, — a főmérnök a tanácsgyűlés elé javaslatot terjesztett be az iránt, hogy az emlék körül fekvő Biró féle szántóföldekből a vesztőhely területét sajáttítsák ki a területen esetleg később folytatás a kutatásokat.

— A nagybecskereki gőzgépközlelők és kazánfűtők vizsgáló bizottsága folyó évi május hó 27-én délelőtt 10 órakor a nagybecskereki m. kir. államépítészeti hivatalnál képesítő vizsgálatot tart. A vizsgálatra jelentkezni lehet a kitűzött napon délelőtt 9 óráig a fent nevezett hivatalnál.

— Lujza hercegnő Döblingben. Tegnap este, lapunk megjelenése után táviratunk érkezett, mely azt a szenzációs hirt hozta, hogy a Kóburg hercegi család intézkedése következtében Lujza kóburgi hercegnőt, Fülöp kóburgi hercegnek feleségét tegnap este a horvátországi Loborból, a hol eddig tartózkodott, Bécsbe vitték s egy odaváló ideggyógyító intézetbe internálták. Az intézet, a melyben a hercegnő egyelőre kénytelen lesz maradni, Obersteiner orvos döblingi ideggyógyító intézete. Azt mondják, hogy a hercegnő csak néhány hetet fog ebben az intézetben tölteni s mihelyt veszedelmes idegbetegségéből kigyógyul, azonnal szabadon fogják bocsátani.

Ma a következőket jelentik erre az ügyre vonatkozólag Bécsből: Még a mikor Lujza hercegnő Nizzában tartózkodott, onnan oly hírek érkeztek róla, a melyekből csak rosszat lehetett sejtetni s a melyekből következtetni lehetett a tegnap végbement eseményt. Legközelebbi környezete azt beszélte róla, hogy idegei nagyon el vannak csigázva és hogy azok az izgalmak, melyeken hónapokon át keresztül ment, erős nyomokat hagytak rajta. A hercegnő már Nizzában is megkérdezte az orvosoktól, hogy miképen gyógyítsa idegbaját s az orvosok már ekkor is azt tanácsolták neki, hogy alapos kúrának vessen magát alá. A hercegnő a döblingi intézetben az egész világtól el lesz zárva s még a hozzá érkező leveleket sem fogják neki átadni, mert a legnagyobb nyugalomra van szüksége.

— Vendéglősök figyelmébe. A községi népiskola június 8 án tavasszi kirándulást rendez. A tanulók, valamint a vendégek ellátására vendéglős kerestetik. Felhivatnak a vállalkozók, hogy a közelebbi feltételek megbeszélése végett Dold István községi tanítónál jelentkezzenek.

— A szerelmes május. Szent-Cupidó csapongása ebben a hónapban a legféltelenebb. A májusi virágillatos esték a legalkalmasabbak is a gyöngéd szerelmi viszonyok szövésére. Mint a fehér gyöngyvirág kelyheit, úgy a leányszív is olyankor nyitogatja üdvöt, boldogságot, gyönyört remélve, érzelmeit. Ezek azonban mind olyan szabad szerelmi megnyilatkozások, melyeknek Cupidó kedvel, kinek mind a polgári, mind az egyházi frigykötés egész mellékes, mert csupán az ölelés, csók neki a kívánt áldozat. Hanem ez a mostani május olyan május, hogy a komolyan begombolkozott Hymennek is megvan a szüretje. Mert mint az anyakönyvezetők hivatalból értesülünk, házasságkötésre még a farsang alatt is alig jelentkezett több pár, mint most a májusi napok alatt, mikor virág nyílik és szerelmes verseket irogatnak a poéták.

— Kanyaró járvány. Bega-Szentgyörgyben — mint ottani levelezőnk írja — az összes iskolákat a rohamosan elterjedt kanyaró járvány miatt négy heti időtartamra be kellett zárni.

— Gondoskodás az öreg tanítókról. A vallás- és közoktatásügyi miniszter körrendeletet bocsátott ki, melyben utasítással a már 1876. és 1887. években kiadott rendeletére, azon kedvezményre hívja fel az illetők figyelmét, hogy ama képesítéssel nem bíró tanítók, akik még az 1875-iki a tanítók nyugdíjazásáról szóló 32. t. cz. életbelépése előtt nyertek rendes tanítói alkalmazást, kivételesen felvétetnek a nyugdíjintezet kötelekébe, ha ez iránt való jelentkezésüket f. é. július hó 15-ig benyújtják, mely határidőn túl a kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

— Hasznos Mária-jelenés. Időnkint megtörténik, hogy itt-ott megjelenik a Mária valami tiszta, hívő lélek előtt. Megjelent például tavaly Ittebe táján s természetesen, hol egy félkegyelmű pástorfiú, hol valami hiszterikus leány vagy asszony az, aki előtt a szűz anya, az ég édes királyasszonya vakító, aranyttús köntösében jelentkezik. Hanem nem mindenhol tudják ugy hasznosítani a szent asszonynak a megjelenését, mint éppen Tornyán, ahol mellékesen megjegyzeve, igen élelmes svábok a lakosok. Megjelent Tornyán is egyszer Mária és azóta látogatott bucsujáráhely a svábfalu, hol a bucsusok és más kegyes látogatók garasos adományából a templom előtti téren ártézi kutat furattak a svábok. Minthogy Torna ugyis vízhiányban szenved, közközlésben még három kutat furatnak a község különböző pontjaira. Ilyen jótékony-célú Mária-jelenést más helyen is szivesen látnának.

Szinészet és irodalom.

— Eger. A naiváknál ugyanazt jelenti Moisan Márta szerepe, a mit az énekesnőknél a Postás Milka. A szini iskolák hagyományos darabját beleverik minden növendék fejébe s elhitetik velük, hogy annál különb darab nincs. A mikor aztán kikerülnek az iskolából, göröcsösen ragasszkodnak a megkedveltetett szerephez, ami klasszikus szokott ugyan lenni, de amit a közönség mégsem vesz b. Gőz Aranka is sokkal jobban tette volna, ha más darabot választ jutalomjátékaul, mint Pailleron Eger-ét. Igaz ugyan, hogy Márta szerepében egyszerre bemutathatta mindazt, a mi tehetség és tudás lakik benne, de amugy meg zsufolt házra számíthatott volna. Így csupán a saját vonzó egyéniségének lehet betudni, hogy néhány páholy kivételével a színház megtelt. Mióta utolszor láttuk Gőz Arankát, tehetsége egészen szárnyra kapott s közben csak messziről kíséreltük figyelemmel, hogy mivé fog fejlődni. Örömmel konstatáljuk, hogy hamar lerásta magáról az iskola porát s nem halad azon a sablonos uton, a mely tönkretesz a legszébb művészi tehetséget is. A fiatal művész tegnap rohamosan fejlődő talentumának ragyogó pozízióval vont a Mártáját, a kiben a szerelemre ébredő, édes bakfi leányt láttuk. Egész művészi lénye beleolvadt a leány alakjába s legmegkapóbb akkor volt, mikor a szerelem hangján beszélt. A gyermeket láttuk benne, a kiből azonban már előtör az asszony s az örök igazság törvényei alapján követeli jogait. A sűrűn felhangzó tapsok nagy része őt illette. A senekarból diszes virágjándékot nyújtottak fel számára. Kivüle még D-

rósy Ilkáról emlékezhettünk meg a feltétlen díszes hangján, ki Peppából valóságos kabinet-alakítást csinált s ha nem ő vesszi át a szerepet, a közönség talán sok jelenetnél szunyókál. Kápolnai Juliska sok eleganciával játszotta meg Clotildot, kielégítő volt Herminában Tuboly is. Az egyetlen férfisserep jó kezekben volt Dérinél.

—th—
A hátralevő szezon. Hogy egy jól szervezett s jó erővel rendelkező színtársulat megteremtje a maga közönségét, még Nagybecskereken is, hol az előző években még a legnagyobb közönyösség uralkodott: példa rá Halmay színtársulata. Mondhatni, hogy nap-nap után telt ház előtt játszanak s még azon daraboknak is akad esély közönsége, amit többször adtak, pl. a „Kék asszony” harmadik előadása is, mondhatni telt házzal vonzott. Az eselőtt itt működött társulatok a semmibevevés indító okát a közönségben látták: Halmay bebizonyította, hogy az a közönyösség nem a közönségben, de az egyes színtársulatokban volt. A budapesti színházak ujdonságainak jobbát rendre mutatja be, korrekt, szabatos előadásban. Az eddig színrekerültekön kívül, fényesen illusztrálja a szezon hátralevő programjait, a társulat nemes törekvését:

Csütörtökön, május 12-én: Kápolnai Juliska jutalomjátékául: A lemondás, Karcsag Vilmos társadalmi színműve.

Pénteken, május 13-án: zóna-előadásul fél helyárrakkal: A kukta kisasszony, énekes vig színmű.

Szombaton, május 14-én: (bérlet 3. sz.) itt először: Coulistet ur, nagyhatású francia vigjáték, a budapesti vigszínház műsoráról.

Vasárnap, május 15-én: (bérlet 4. sz.) a nagybecskereki kerékpár-egylet és vendégeinek tiszteletére A böregér, Strauss operettje.

Hétfőn, május 16-án: zóna-előadásul fél helyárrakkal: 1000 év, történelmi színmű.

Kedden, május 17-én: Halmayné jutalomjátékául itt először: A varázsgyűrű, (Talisman) Planquette legújabb operettje.

Szerdán, május 18-án: (bérlet 5. sz.) másodsor: Coulistet ur, vigjáték.

Csütörtökön, május 19-én: (bérlet 6. sz.) itt először: Tél és tavasz, Rosenzweig testvérek operettje.

Pénteken, május 20-án: zóna-előadás fél helyárrakkal: Arthur kalandjai, vigjáték.

Szombaton, május 21-én: Lévy Sárka jutalomjátékául: Az üdvöske, nagy operette.

Vasárnap, május 22-én: (bérlet 7. sz.) itt először: Feri kisasszony, angol bohózat.

Hétfőn, május 23-án: (bérlet 8. sz.) Hamlet.

Kedden, május 24-én: (bérlet 9. sz.) Halmay Imre jutalomjátékául: A hűtelen, színmű.

Szerdán, május 25-én: (bérlet 10. sz.) itt először: A nőssabó, francia vigjáték.

Csütörtökön, május 26-án: Daróczy Ilka jutalomjátékául itt először: Marianna, Eche-garay drámája.

— Kápolnai jutalomjátéka. Kápolnai Juliska kisasszony, a Halmay színtársulat jeles drámai színésznője holnap tartja jutalomjátékát Karcsag nagyhatású színművében, a „Lemondás”-ban. Az érdekes estére felhívjuk a műértő közönség figyelmét.

— Színészet Pancsován. Levelezőnk írja: Majdnem egy hete működik már városunkban Kunhegyi Miklós színtársulata a közönség bántó közönsége mellett. Hiába kerülnek bemutatásra az újabb darabok, a színházban alig van esténként néhány ember. Eredménytelen maradt a Gromon-egylet felhívása is, mely pártolásra buzdítja a közönséget s most a helyi magyar lapok kéri a társadalmat, hogy „akadályozzanak meg tömeges pártolással olyan kudarcot, mely eddig magyar színészetet Pancsován nem ért.” A társulat tagjai közül felemlíthetők: Medgyesi Ersei, Zoltán Ilona, Kende Paula, Ferenczy József (bariton), Sz. Nagy Imre (tenor) stb. Eddig színre kerültek: Bányamester, Niobe, Ördög mátkája, Folt, mely tisztit. Legközelebb színre kerülnek: Nőssabó, Bossorkányvár, Oroszlánvadász, Hadek utja.

— A „Magyar könyvtár”-t olyan rendkívüli tetszéssel fogadta a közönség, hogy a kiadók sokkal gyorsabb egymásutánban bocsátják ki a füzeteket, mint eredetileg tervezve volt. A vállalatból, mely csak mult év végén indult meg, immár 42 szám áll már előttünk, csupa változatos és értékes olvasmány. A legutolsó, most esétüldött füzetek a következők: a 38. füzetben Tóth Kálmánnak híres történelmi vigjátéka foglaltatik „A király házassága”, melyet a nemzeti színház csak nemrég elevenített fel és mely esuttal először jelenik meg nyomtatásban. A 39. szám Dros Gusztáv remek osaládi rajsaiból „Monsieur, Madame et Bébé” adja a legszebbeket; a füzetet „Az ur, az asszony és a baba” címmel Béri Gyula fordította, nagyon gondosan. A

40. füzet a magyar elbeszélés irodalom egyik népszerű veteránját, Vértessy Arnoldot mutatja be: „Kisvárosi történetek” c. könyvecskéjét kedves, friss elbeszélő hang, éles megfigyelése a vidéki élet félszegségének és igazán finom humor jellemzi. A következő szám a század egyik legnagyobb drámaírójának, Ibsennek, talán legjellemzőbb színdarabját, „A négyülős”-t adja. Vikár Béla jeles áttüztetésében. Végre a 42. számban a kuruc-világ költészetének egy becses, módszeres anthológiáját kapjuk, melyet Kardos Albert, a jeles irodalomtörténész állított össze és látott el igen figyelemreméltó bevezetéssel. Az utóbbi időkben a közönség figyelmét fokozott mértékben fordult a régi kurucénekek felé, úgy hogy ez a füzet nemcsak az iskolákban fog elterjedni, hanem az olvasók minden rétegében. Mindezek a munkák egyenként 15 krajcárjával vehetők meg minden könyvtárban vagy a kiadóknál Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) cégnél, Andrásy-ut 21., kik kívánatra a gyűjtemény teljes jegy-sékét ingyen megküldik.

Táviratok.

A delegációk.

Budapest, május 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ó felsége ma délben a következő beszédet intézte a delegáció tagjaihoz:

Hü ragaszkodásuk nyilvánítását élénk meglepéssel fogadom és hű köszönetem kifejezésével viszonzom. Különös elégtételre szolgál ez alkalommal újlag hangsúlyozhatni, hogy viszonyaink az összes hatalmakhoz, különösen a velünk szomszédos államokhoz a lehető legjobbak. A török-görög békekötés folytán létesült helyzet végleges szabályozása felé közeledik és azon reményre jogosít, hogy az összes európai nagyhatalmak további egyetértő összműködése folytán nekünk a Kelet politikai viszonyainak békés kifejezésére szolgáló szilárd alap fenn fog tartatni. Azon okok, melyek arra indítottak bennünket, hogy a mult évben felmerült veszélyek elszigetelése és körülhatárolása céljából a többi hatalmakkal való egyetértésünket anyagi közreműködéssel is tanusítsuk, immár el-esvén, elhatároztuk, hogy hadcsapatainkat és hajóinkat Kréta szigetéről visszavonjuk és ezen még nyitva maradt konkrét kérdés megoldásánál ezentul csak a diplomatiái tárgyalások terére szorítok-zunk. Őszinte meglepésemre szolgál szárazföldi és tengeri haderőm ez alkalommal kirendelt csapatainak példás maguktartásáért és feladataik köteles séghű teljesítéséért elismerésemet kifejezhetni. Mély sajnálattal kell megemlé-keznem a Spanyolország és az amerikai Egyesült-Államok közt kitört ellensé-geskedésekről, melyeket sem a pápa ő szentségének az összes európai nagy-hatalmak által támogatott barátságos közvetítése, sem a spanyol kormány messzemenő előzékenysége meg nem gátolhatott. Midőn a szoros semlegesség fenntartására el vagyunk határozva, adjunk kifejezést azon óhajátunknak, vajha mielőbb sikerülne a hadakozó feleknek a felmerült ellentétek igazságos kiegyenlítése után e szomorító harcuk véget vetni. Hadügyi kormányom, tekintettel a bizonytalan helyzetre, valamint az összes államok hadi erejének gyorsan haladó fejlődésére, a fegyvereknek és a hadi anyagnak a mult évben jelzett és megkezdett nagyobb mérvű beszerzését ez évben folytatta. Meg vagyok győződve, hogy ezen előrelátásból tett intézkedé-sek megítélésében önöket szokott belá-tásuk és hazafias áldozatkészségük fogja vezérelni. Bosznia és Hercegovina ál-talános fejlődése az eddigi rendes uta-kon halad és az országok kormányza-tának költségei ez idén is saját bevé-teleikben lelik teljes fedeztetüket. Melegen óhajtvá, hogy működésüket áldásos siker koronázza. Szívélyesen üdvözlöm önöket.

Meggyilkolt tengernagy.
 Budapest, május 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Madridba érkező jelentés szerint Montojo spanyol tengernagyot, ki a kavitei tönkrevert spanyol hajóhadat vezette, meggyilkolták.

A tőzsdéről.

Budapest, május 11. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában a kínálat és vételkedv korlátolt, forgalom 12.000 mm., az árak csendesek, de tartósak.

Kötetett:

Buza májusra	15.10 — 15.12
Buza szeptemberre	10.83 — 10.84
Kukorica máj-juniusra	6.20 — 6.22
„ júliusra	6.23 — 6.25
Zab márc.-ápr.	6.05 — —
Repce	12.70 — 12.80

VASUT-ÜGYEK.

Magy. kir. államvasutak. Ad 41232/1898. sz.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a dombavári felvételi épület átalakítása és kibővítése céljából szükséges munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapest, a magy. kir. államvasutak igazgatóságának magassépít-ményi ügyosztályában (Teréz körút 56. III. em. 14. ajtó) és Zagrábott, a magy. kir. államvasutak üzletvezetőségének pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1898 május hó 24-én déli 12 óráig kell benyújtani, aláírott igazgatóság építési főosztályánál (Teréz körút 56. szám, II. em. 10. ajtó).

Az ajánlatokat 50 kros, az ajánlat mellékleteit ivenként 15 kros bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani: „Ajánlat a dombavári felvételi épület átalakítása és kibővítésére szükséges munkák végrehajtására.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon vagyis 1898 május hó 23-án déli 12 óráig 900 frt, azaz kilencszáz o. é. frt bánatpénzt kell a m. kir. államvasutak közp. főpénztáránál (Andrásy-ut 75. sz. földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlat-hoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, tízenegy napnál nem régiebb, utolsó árfolyam szerint számítatnak, de soha névértéken felül.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánat-pénzek térti vevénnyel adandók fel.

Budapestben, 1898. évi május hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomat nem díjazatik.)

Városi színház.

Nagy-Becskerek, szerdán 1898 május hó 11-én

Az öreg Trilby (Trilbyk.)

Eredeti fővárosi énekes bohózat 3 felvonásban. — Irta: Feld Mátyás. Zenéjét szerző: Fodor Béla.

I. felv.: Romeo és Julia. — II. felv.: A pekingi főnyeremény. — III. felv.: Az orpheumi élet.

Személyek:

Stern Romeo, pomádé-gyáros	—	Tisztay Miksa.
Julia, neje	—	Tuboly Klementin.
Ilona, gyermekük	—	Gööz Aranka.
Bimbó Arthur, jogász	—	Déri Béla.
Flasster Józsi	—	Torday Béla.
Ripityi Adelaida	—	Juhászé.
Bendeguz Mirabella	—	Dériné.
Stiglicz Fruzina	—	Szepessy Paula.
Citadella Elvira	—	Tisztayné.
Villám Balambér	—	Baranyai Ferencz.
Lorisson Lóna	—	Lévy Sárka.
Lorisson Bella	—	Tordayné.
Lorisson Etel	—	Tóth Ersei.

Történik: az I. felvonás a pittyapatty szállodában. A II. felvonás Stern lakásán. A III. felvonás egy orfeumban.

Színhely: Budapest. — Idő: Jelenkor.

Kezdete nyolc órakor.

Hirdetmény.

Torontálmegeye alibunári járásba ke-belezett Román-Petre (Petrovoszelló) köz-ség mint erkölcsi testület tulajdonát képező szántó és legelőből álló 2500 holdnyi földbirtokának újbóli felmérésével és a szántóföldnek 2 holdas parcellákba való felosztásával, valamint az összes községi (mezei) dűlőutaknak a meglévő kataszteri térkép szerinti rendezése céljából fel-mérése és kijelölésével, nemkülömben a megyei építkezési szabályrendelet 1. §-a szerint az utcák és építkezési vonalak megállapításával járó mérnöki munkák biztosítása céljából folyó évi május hó 21. napjának délelőtt 10 órákor Román Petre (Petrovoszelló) községében zárt írásbeli versenytárgyalás fog megtartatni.

Melyhez vállalkozni kívánó szak-emberek (kik csak okleveles mérnökök lehetnek) oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy a szabályszerűen kiállított zárt ajánlatokhoz a 10%-nyi bánatpénz is csato-landó.

Utóajánlatok el nem fogadtatnak.

Feltételként közöltetik, hogy a község összes földbirtokáról egy térkép készitendő, melyben azonban a felmérés alkalmával mutatkozó uzurpálások kitüntetve legyenek, hogy ennek alapján az illető uzur-pánsokat bírósággal perelni lehessen.

Az utcák és építkezési vonalak pedig a meglévő kataszteri térképbe lesznek be-rajzolandók.

Vállalkozó ezen munkához a község-től csak ingyen elfogatókat és a fel-méréshez szükségelt faanyagot kapja, a többi segédeszközöket sajátjából előállítani s végre a felmérési munkáját bírósággal hi-telesítettnek tartozik.

A munkadíj vállalkozónak havi rész-letekben utólagosan fog kifizettetni.

Végül megjegyeztetik, hogy a legelő-nyösebb ajánlattevővel a szerződés mind-járt megkötöttik, mely az illető vállal-kozóra azonnal, a községre nézve pedig csak a megyei felülvizsgálás és jóváhagyás után kötelező.

Kelt Román-Petre, 1898. évi május hó 3-án.

Knoll János, **Szekesán Simon,**
jegyző. (413-33) bíró.

481. sz. szám 1898.

430-11

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagybecskereki kir. törvényszék 1898. évi 2274. számú végzése következtében Pollák Győző dr. nagybecskereki ügyvéd által képviselt Albetz Arpád nagybecskereki fodrász javára Azadszki Zsófia és társai nagybecskereki lakosok ellen 100 frt s jár. erejéig 1898. évi április hó 20-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 564 frtra becsült butorok és zongorából álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a n.-becskereki kir. bírósá-g 8028/1898. sz. végzése folytán 100 frt tőkekövetelés, ennek 1894. évi szeptem-ber hó 5-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 34 frt 10 krban bírósággal már megállapított költségek erejéig Nagy-becskereken végrehajtást szenvedőknél le-endő eszközzésére 1898. évi május hó 24. napjának d. e. 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Kelt N.-Becskereken, 1898. évi május 9. napján.

Simonich Zsigmond,
kir. bírósági végrehajtó.

2746. tkv. szám 1898.

423-11

4931. szám. I. 1898.

422-32

Arverési hirdetmény.

A törökbecsei kir. járásbírósa-g mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtónak Bibin Dragu-tin melenczei lakos végrehajtást szenvedő elleni 74 frt 97 kr. iránti végrehajtási ügyé-ben a területén levő Melencze község hatá-rában fekvő 2349. sz. tjkvben A + 1. sorsz. a. 7978/b/1. hr. sz. a. foglalt ingat-lan 46 frt kiküldési árban 1898. évi június hó 2-ik napjának délelőtt 11 órákor Melencze községében árverés alá fog bocsájtatni és a kiküldési áron alul is el fog adatni azzal, hogy az árverés napjától fogva az überlandialis (maradvány) földek után lejárandó váltságtartozás a vevőt fogja terhelni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiál-tási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyam-mal számított és az 1881. évi november hó 1-én kelt 3333. sz. a. igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában jelölt és óva-dékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánat-pénzről kiállított elismervényt átszolgá-ltatni.

Vevő köteles a vételár 3 egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedése után 15 nap, a máso-dikat 30 nap, az utolsó 45 nap alatt mindig az árverés napjától számítandó 5% kamattal együtt a tbecei kir. adóhivatal mint letéti pénztáránál szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni és a vételár után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. járásbírósa-g tükvi irattárában és Melencze községében megtekinthetők.

Kelt Török-Becsén, a kir. járásbíró-ság mint tkvi hatóságnál 1898. évi már-cius hó 14-én.

Szabó,
kir. aljárásbíró.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Üzlethelyiségek.

A Gizella-parton 462. szám alatt épülő házban 1898. augusztus 1-ére, esetleg előbb is, üzlethelyiségnek való helyiségek

bérbeadandók.

Minden egyes üzlethelyiséghez egy lakó szoba is tartozik.

Bővebbet **Kurländer Imrénél** Korona-utca 585/11., vagy az épülő ház-ban Lett Fülöp építőmester urnál, a hol a tervrajzok is megtekinthetők.

333-15.9

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Dürkopp-féle
Diana-kerékpárok
utolérhetetlenek

szolid kivitel, csinoság és könnyű járásuk miatt.

Az 1898. évi többféle újdonsággal ellátott gépek megtekinthetők

BROSCHKÓ EDE

raktárában

Nagybecskereken.

(286-87)

Pályázati hirdetmény.

Aracs községnél ujonnan rendszere-sített községi rendőrbiztosi állásra pályá-zatot hirdetek. Ezen állás javadalmazása: 420 frt évi fizetés, 40 frt lótarási átalány, két hold széna szabad használata, teljes egyenruházás és a mezőrendőri bírságok megfelelő jutaléka.

Ezen kinevezés alá eső állás a köz-ségi szabályrendelet értelmében a segéd-személyzeti létszámhoz tartozik, melyre szerb nyelvben, ugy a fogalmazásban tel-jesen jártas, első sorban igazolványos volt csendőr-őrsvezetők, másodsorban pedig testileg is teljen alkalmas azon egyének jöhetnek figyelembe, kik segédjegyzői minő-sítéssel bírnak.

Pályázati kérvények alulírott főszolga-bíróhoz legkésőbb f. évi május hó 20-áig nyújtandók.

Török-Becsén, 1898. évi május hó 4-én.

Lovieser,
főszolgabíró.

4764. szám. 1898.

417-33

Pályázati hirdetmény.

A szt.-huberti körjegyzőségnél üresedés-ben levő évi 300 frt fizetéssel javadalma-zott községi irnoki állásra ezennel pályá-zatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabály-szerűen felszerelt kérvényüket folyó évi május hó 31-éig hozzám betérjesszék, mert a később benyújtott kérvényeket figye-lembe nem veszem.

Zsombolyán, 1898. évi május hó 5.

Fóris,
főszolgabíró.

Hirdetmény.

A beodra—karlovai önszegélyző szövetkezet alapszabályainak 4. §-a értelmében négy évi fennállása után 1899. évi január hó 1-én föloszlik. Ennélfogva a szövetkezet hitelezői a kereskedelmi tör-vény 249. §. értelmében felhivatnak, hogy követeléseiket ezen hirdetménynek a „To-rontál“-ban való harmadszori megjelenésé-től számított hat hónap alatt érvénye-sítsék.

Beodrán, 1898. évi május hó 1-én.

A felszámoló bizottság.

Beodra—karlovai önszegélyző-szövetkezet.
Mohaupt Ádám, Lutgó Sándor,
Szloboda Mikály.

Hirdetések

felvételnek

e lap kiadóhivatalában.